

Liite 6

Tiivistelmä seudun keskustojen ominaispiirteistä

Tässä esitetään profiililuokittain keskusten tärkeimmät ominaisuudet ja barometrissa esille nousseet tulokset. Tuloksia on poimittu kaikista barometrin osa-alueista; tilastoista, elinvoimaselvityksestä, asukaskyselyn tuloksista ja profiloinnista. Yhteenvedot ovat hyvin tiiviit: barometrin neljännessä ja viidennessä luvussa sekä liitteissä niitä syvennetään huomattavasti.

Suuret keskukset

HERVANTA

Tilastot:

- selvästi suurin keskus asukas- ja työpaikkamääriltään
- seudun ainoa tietotyön keskus
- enemmän asukkaita kuin työpaikkoja

Elinvoimaselvitys:

- matala elinvoimaluku
- melko paljon kuumia yrityksiä, mutta myös paljon asukkaita

Asukaskysely:

- eniten bussilla asiointia
- vastaajat eivät esitä kovin paljon kehittämisehdotuksia
- asuntoja, toria ja harrastusmahdollisuuksia toivotaan kulttuuria ja erikoiskauppaa enemmän

Hallinnolliset keskukset

KANGASALA

Tilastot:

- yli puolet asukkaista yli 65-vuotiaita
- terveys- ja sosiaalipalvelut suurin työllistäjä kuntakeskukselle tyyppillisesti

Elinvoimaselvitys:

- melko korkea elinvoimaluku
- keskuksen ympärillä asuu melko vähän ihmisiä
- kuntakeskukselle tyyppillisesti vain vähän tyhjiä liiketiloja

Asukaskysely:

- viihtyisiä paikkoja paljon lähiluonnossa ja epäviihtyisiä ydinkeskusta-alueella
- barometrin korkein oleskeluarvo
- lisää tapahtumia torille, ravintoloita ja kahviloita, erikoiskauppoja uusien talojen kivijalkoihin sekä vehreyttä ja viherkäytäviä kaikkialle keskustaan

LEMPÄÄLÄ

Tilastot:

- alueensa selkeä väestö- ja työpaikkakeskittymä
- väestö on ikääntyneempää kuin muualla kunnassa kuntakeskukselle tyypillisesti

Elinvoimaselvitys:

- melko korkea elinvoimaluku
- kuntakeskukselle tyypillisesti vain vähän tyhjiä liiketiloja

Asukaskysely:

- yleisimmät syyt asiointiin ovat työ tai opiskelu sekä julkiset ja yksityiset terveystalvelut
- keskeisimmän paikan merkinnät hajautuneet myös radan itäpuolelle, eli keskusta laajenee itään myös asukkaiden mielestä
- vastaajat eivät toivo keskuksesta kaupunkimaisempaa, vaan vetovoimaa lisää rauhallisuus ja luonnonläheisyys

SÄÄKSJÄRVI

Tilastot:

- väestö hieman keskimääräistä nuorempaa
- koulutus suurin työllistäjä, toimialajakauma melko suppea
- vuoden 2010 jälkeen ei ole rakennettu juurikaan uusia asuntoja

Elinvoimaselvitys:

- matalin elinvoimaluku
- vain vähän kuumia yrityksiä ja melko paljon asukkaita

Asukaskysely:

- viihtyisät alueet ja oleskelupaikat järjestään lähiluonnossa
- pieni, rauhallinen, kylämäinen keskus, jota ei vastausten perusteella haluta kehittää kaupunkimaisemmaksi
- lähes ainoita kehitysehdotuksia laadukas ravintola, puisto ja istutukset

NOKIA

Tilastot:

- teollisuus suurin työllistäjä, muuten tyypillisen kuntakeskuksen toimialajakauma
- barometrin toiseksi suurin keskus asukas- ja työpaikkamäärissä
- väestö ikääntyneempää kuin koko kunnassa kuntakeskukselle tyypillisesti

Elinvoimaselvitys:

- melko matala elinvoimaluku
- keskusta "olohuone" ja Yrittäjäkatu "kauppapaikka"
- muihin kuntakeskuksiin verrattuna melko paljon tyhjiä liiketiloja

Asukaskysely:

- ei ollenkaan turvattomien paikkojen merkintöjä
- rautatie- ja linja-autoasemalle toivotaan lisää pysäköintitilaa pyörille ja autoille
- keskusta melko hajautunut ja rauhallinen, lähiluonto vastaajille tärkeä

ORIVESI

Tilastot:

- kaupan ala suurin työllistäjä, muuten tyyppillisen kuntakeskuksen toimialajakauma
- Oriveden kunnassa seudun ikääntynein väestö ja keskuksessa koko kuntaa ikääntyneempi

Elinvoimaselvitys:

- kaikista keskuksista toiseksi korkein ja kuntakeskuksista selvästi korkein elinvoimaluku syrjäisemmän sijainnin ansiosta
- muihin keskuksiin verrattuna paljon tyhjiä liiketiloja

Asukaskysely:

- bussilla asioidaan hyvin vähän
- keskustassa asioidaan usein
- toivotaan lisää eloisuutta lisäämällä aktiviteetti- ja harrastusmahdollisuuksia sekä kaupallista ja kulttuurillista toimintaa tyhjiin liiketiloihin

PIRKKALA

Tilastot:

- melko paljon omakotitaloja ja omistusasuntoja
- terveys- ja sosiaalipalvelut suurin työllistäjä kuntakeskukselle tyyppillisesti
- väestö ikääntyneempää kuin koko kunnassa

Elinvoimaselvitys:

- melko matala elinvoimaluku, kuntakeskuksista matalin
- Partolan läheisyys selittää

Asukaskysely:

- ei-kaupallinen oleskelu ja vapaa-ajan vietto korostuvat: toiseksi korkein oleskeluarvo
- toivotaan keskustan elävöittämistä erikoiskaupalla sekä kulttuuri- ja liikuntatapahtumilla
- muista keskuksista poiketen keskuksen vehreyteen ollaan tyytyväisiä eikä puistoja tai istutuksia toivota lisää

TESOMA

Tilastot:

- barometrin kolmanneksi suurin keskus, mutta asukaskyselyyn vastataan heikosti
- asukkaita paljon työpaikkojen määrään verrattuna
- asunnot huoneluvultaan keskimääräistä hieman suurempia

Elinvoimaselvitys:

- toiseksi matalin elinvoimaluku
- tyhjien liiketilojen osuus barometrin toiseksi korkein ja hieman yli valtakunnallisen keskiarvon

Asukaskysely:

- muista keskuksista poiketen liikennejärjestelyt eivät olleet syynä yhteenkään turvattoman paikan tai alueen merkintään, vaan ilmapiiri
- vastaajat toivovat kaupunkikulttuuria, harrastusmahdollisuuksia ja kevyen liikenteen suosimista, mutta eivät ravintoloita tai erikoiskauppaa

VESILAHTI

Tilastot:

- väestö melko nuorta
- muista keskuksista poiketen paljon erillistaloja, omistusasuntoja ja isoja asuntoja
- melko pieni keskus

Elinvoimaselvitys:

- melko korkea elinvoimaluku
- kuumia yrityksiä melko vähän, mutta myös asukasluku pieni

Asukaskysely:

- Kesonkulman toimivuutta ja viihtyisyyttä halutaan parantaa kivetyksillä, istutuksilla ja suosimalla kevyttä liikennettä
- keskustasta toivotaan kaupunkimaisempaa lisäämällä asumista, ravintoloita ja jalankulkua, ei niinkään kauppaa tai autoilua, sivummalla halutaan säilyttää maalaismaisema
- liikenneturvallisuutta halutaan parantaa erityisesti kevyen liikenteen väylien avulla

YLÖJÄRVI (Soppeenmäki ja Kirkonseutu)

Tilastot:

- terveys- ja sosiaalipalvelut suurin työllistäjä kuntakeskukselle tyypillisesti
- väestö hieman ikääntyneempää kuin muussa kunnassa

Elinvoimaselvitys:

- elinvoimaluku sijoittuu barometrin puoliväliin
- yleensä keskustaan sijoittuva muotikauppa puuttuu Ylöjärven keskustasta lähes kokonaan sillä se on keskittynyt Elovainiolle

Asukaskysely:

- asioidaan usein
- vastaajat keuhvat monia viihtyisiä oleskelu- ja harrastuspaikkoja, ja esittävät myös paljon lisää tarkkoja kehitysehdotuksia
- toivotaan paljon lisää asuntoja ja liiketoimintaa

7.1.3 Kaupalliset keskittymät

LENTOLA

Tilastot:

- kaupan ala suurin toimiala, vähittäiskauppa suurin kaupan alalla
- väestö melko pieni ja keskimääräistä nuorempi

Elinvoimaselvitys:

- matalin elinvoimaluku kaupallisista keskittymistä
- kolmen kilometrin säteellä keskusta-alueesta paljon asukkaita

Asukaskysely:

- tunnistettu muutenkin alueensa keskuksiksi, kuin vain kaupan osalta: vastaajat viettävät alueella vapaa-aikaansa ja toivovat myös lisää mahdollisuuksia siihen
- esitetään paljon kehittämisehdotuksia: lisää tapahtumia ja toimintaa keskukseseen, vehreyttä parkkipaikoille ja puistoja keskuksen välittömään läheisyyteen, ulko- ja sisäliikuntapaikkoja,

MARJAMÄKI

Tilastot:

- väestöä ei käytännössä lainkaan
- barometrin keskuksista toiseksi eniten kaupan alan työpaikkoja

Elinvoimaselvitys:

- elinvoimaluku omaa luokkaansa
- eniten kuumia yrityksiä ja ympäristössä vain vähän väestöä

Asukaskysely:

- tunnistettu muutenkin alueensa keskuksiksi, jossa vietetään vapaa-aikaa
- toivotaan kehitettävän monipuoliseksi ja vireäksi keskuksiksi viheralueineen ja harrastusmahdollisuuksineen
- toivotaan parempia, suorempia ja turvallisempia kevyen liikenteen väyliä

PARTOLA

Tilastot:

- lähes kaikki työpaikat kaupan alalla, suurin osa näistä vähittäiskaupassa
- keskusta-alueella ei asukkaita

Elinvoimaselvitys:

- elinvoimaluku Pirkkalan keskustaa korkeampi
- kolmen kilometrin etäisyydellä Partolasta asuu enemmän ihmisiä kuin Pirkkalan kunnassa, mikä laskee elinvoimalukua

Asukaskysely:

- tärkeä osa arkea ja asiointia monille pirkkalalaisille sekä tamperelaisille
- pääasiassa epäviihtyisä ympäristö, ei kannusta oleskeluun
- viihtyisyyttä halutaan parantaa istutuksien, katutaiteen ja leikkipuiston, sekä harrastus- ja oleskelumahdollisuuksien avulla

KOILLISKESKUS

Tilastot:

- vähittäiskaupan sekä terveys- ja sosiaalipalveluiden keskus, muiden alojen työpaikkoja ei ole juurikaan
- muihin kaupan keskuksiin verrattuna paljon asumista
- enemmän asukkaita kuin työpaikkoja

Elinvoimaselvitys:

- matala elinvoimaluku, mutta kaikista keskuksista korkein kuumien yritysten osuus
- Hervannan jälkeen suurin asukasluvu kolmen kilometrin vyöhykkeellä, laskee elinvoimalukua

Asukaskysely:

- päivittäin asioi vain kaksi prosenttia vastaajista, kerran kuussa tai harvemmin jopa 25 prosenttia
- autoilun mukaan suunnittelu sekä vähäinen vihreys vähentävät keskuksen viihtyisyyttä
- vastaajat eivät toivo keskukseseen tapahtumia tai erikoiskauppaa, vaan ravintoloita, asuntoja ja pieniä ruokakauppoja, sekä kevyen liikenteen suosimista

LAKALAIVA

Tilastot:

- kaupan, erityisesti autokaupan, keskus, myös teollisuus, kuljetus, varastointi ja rakentaminen työllistävät runsaasti ihmisiä
- suurin työpaikkakeskittymä, kun otetaan huomioon myös lähialueet
- 75 prosenttia asunnoista on rakennettu 1950- ja 1960-luvuilla eikä viime vuosina ole rakennettu ollenkaan uusia asuntoja

Elinvoimaselvitys:

- elinvoimaselvitystä ei teetetty

Asukaskysely:

- lähes puolet vastaajista asioi keskuksessa harvemmin kuin kerran viikossa; harvemmin kuin kerran kuussa jopa 30 prosenttia
- kaikkein laajimmat asiointialueet, Härmälän ja Partolan suuntaan
- mielialueet ja ajanviettopaikat painottuvat selvästi Peltolammin suuntaan
- vastaajat eivät toivo kaupunkimaisempaa keskustaa, vaan luonnonläheisyyden säilyttämistä ja lisäämistä

LIELAHTI

Tilastot:

- vähittäiskaupan keskus, selvästi merkittävin kaupan alan työllistäjä barometrin keskuksista
- väestö melko pieni, mutta kasvussa
- 80 prosenttia asunnoista on rakennettu 2010-luvulla

Elinvoimaselvitys:

- elinvoimaluku Tampereen alakeskuksista korkein ja kaupallisista keskittymistä toiseksi korkein
- erityisesti ajoneuvo- ja konekauppa sekä muu tilaa vaativa kauppa keskittyy Tampereen barometrissa mukana olleista keskuksista Lielahteen

Asukaskysely:

- asioidaan melko harvoin, mutta on kuitenkin lähialueensa paikalliskeskus
- keskustassa vastaajia miellyttävät heidän käyttämänsä palvelut, vaikka ympäristö onkin epäviihtyisä ja vihreää on näkyvissä liian vähän
- toivotaan toria, palveluita, tapahtumia ja kulttuuria sekä monipuolista asumista ja vehreyttä

ELOVAINIO

Tilastot:

- pienin keskus, väestöä ei käytännössä lainkaan
- kaupan keskus, eniten vähittäiskaupan alalla; myös rakentaminen ja teollisuus työllistävät

Elinvoimaselvitys:

- melko matala elinvoimaluku, Ylöjärven keskustaa matalampi
- paljon tyhjiä liiketiloja kaupalliseksi keskittymäksi, yli valtakunnallisen keskiarvon
- päinvastaisella puolella Ylöjärven keskustaa Tampereen keskustaan nähden, mikä saattaa vähentää asiointia ohikulkumatalla

Asukaskysely:

- tyhjiin liiketiloihin toivotaan uutta toimintaa

